๑๑ การบิดเบือนข้อเขียนของชัยคฺบูคุบซะฮฺโดยผู้คลั่งไคล้อัลฮาฟิซฺอัลฆุมารีย์

น้อง "ลิน" นักคุยโวแห่งสำนัก "อัลเกาษะรียะฮ"[278] ได้บิดเบือนทัศนะและความเข้าใจของท่านอัลลามะฮฺ มุฮัมมัด อิบนุลอะมีน บูคุบซะฮฺ ﷺ ดังที่เขาได้กล่าวว่า

"ผมรู้แล้วว่าต้องเป็นท่านนี้ แต่จะบอกว่าท่านไม่ใช่ชาอะอิเราะฮฺในตอนหลังครับ จริงที่ท่านตำหนิอะชาอิเราะฮฺ แต่จะบอกว่าท่านก็ไม่ใช่วะฮาบีย์ เพราะจริง ๆ ท่านเป็นสายดัฟวีฎที่ไม่เห็นด้วยกับการตะอ์วีล คือวะญิบต้องดัฟวีฎเท่านั้น แถมตำหนิอิบนุตัยมียะฮฺอีก ตำหนิอย่างแรงด้วย ทั้งหมดนี้เชคบูคุบซะฮฺเขียนตำหนิท่านไว้ในตำรา

(ذم الأشاعرة والمتكلمين والفلسفة)

ในนั้นเชคยังบอกท่านเป็นซูฟีกุบูรีอีกด้วย ไม่เห็นจะพูดถึงตรงนี้"

ข้างต้นนี้ คือ คำแก้เกี้ยวของ "น้องลินแห่งลุ่มน้ำโยเดีย" ที่ไม่สามารถทำใจยอมรับความจริงได้ว่า "ฮีโร่" ของเขาคนนี้ได้ละทิ้งแนวทาง "อัลเกาษะรียะฮ" ไปแล้ว เขาจึงพยายามที่จะฝืนอธิบายออกมาว่า อัลฮาฟิซฺ อัลฆุมารีย์ ยังคงสังกัดอยู่ในแนวความคิดเชิง "อัตตัฟวีฎ" ตามคติของสำนักอัลเกาษะรียะฮฺต่อไป

สิ่งที่ "น้องลินแห่งลุ่มน้ำโยเดีย" ต้องอภิปรายก่อนจะ "แอบอ้าง" อะไรก็ตามแต่ในเรื่องนี้ คือการนิยามให้แน่ชัดก่อนว่า "อัตตัฟวีฎ" หมายถึงอะไร? มันคือการแปลพระนามและคุณลักษณะของพระองค์อัลลอฮฺเป็นภาษาไทยออกมาพร้อมกับปฏิเสธ "รูปแบบของลักษณะมนุษย์" ออกไปจากพระเจ้าจนหมดในทุกรายละเอียด หรือมันหมายถึง "การปฏิเสธความเข้าใจในตัวความหมายของคำศัพท์และห้ามการแปลความหมายตรงตัว (ศอฮิร) ของตัวคำศัพท์ออกมา" หรือหมายถึง "การแปลความหมายตรงตัวของคำศัพท์ออกมา แต่ปล่อยผ่าน

---

[278] นายลินแห่งลุ่มน้ำโยเดีย ได้เคยคุยโวว่า เขาเป็นคนอ่านหนังสือกว้างและมากกว่าข้าฯ (อามีน ลอนา) ด้วยเหตุนี้เขาจึงเปลี่ยนสำนักไปสังกัดในสายธาร "อัลเกาษะรียะฮฺ" ในท้ายที่สุด นิสัย "คุยโว" แต่ "ไร้คุณภาพ" ของเขา แสดงให้เห็นผ่านการที่เขาได้เขียนบทความสรรเสริญอัลฮาฟิซฺ อะฮฺมัด อัลฆุมารีย์ โดยยกย่องท่านให้อยู่ในฐานะ "นักท่องจำฮะดีษเรือนแสนแห่งสำนักอัลอะชาอิเราะฮฺ" ทว่านายลินแห่งลุ่มน้ำโยเดียกลับไม่รู้ว่า อะฮฺมัด อัลฆุมารีย์ ประณามอัลอะชาอิเราะฮฺไว้มากมายเพียงใด! แล้วอะไรกันเล่าคือการอ่านมากและอ่านกว้างที่เขาได้คุยโวให้มวลชนหน้าโง่ของเขาได้คล้อยตามกัน!

ไม่สนใจว่าตัวบทนั้นพูดถึงอะไรกันแน่” หาก “น้องลินแห่งลุ่มน้ำโยเดีย” คิดจะแอบอ้างแนวคิดเรื่องอัตตัฟวีฎโยนใส่ท่านอัลฮาฟิซฺ อัลฆุมารีย์แล้วไซร้ “น้องลินแห่งลุ่มน้ำโยเดีย” จำต้องนิยามอัตตัฟวีฎให้เกิดสภาวะสะเด็ดน้ำเสียก่อน ซึ่งนั่นก็เป็นเรื่องที่ยากมากสำหรับ “น้องลินแห่งลุ่มน้ำโยเดีย” หากเขาตระหนักบ้างว่า ความเข้าใจเรื่องอัตตัฟวีฎที่มีอยู่ในหมู่ราชครูสำนักอัลเกาษะรียะฮฺกันเองก็ดันเกิดความสับสนไปคนละทางระหว่างฝ่ายที่อธิบายว่าอัตตัฟวีฎคือการไม่แปล กับฝ่ายที่ยืนยันว่าอัตตัฟวีฎคือการเข้าใจความหมายและแปลมันได้!

อย่างไรก็ตามแต่การที่ “น้องลินแห่งลุ่มน้ำโยเดีย” ได้พาดพิงถึงท่านชัยคฺบูคุบซะฮฺตามที่ได้คัดลอกมาเสนอไปข้างต้น ข้าฯ ถือว่าเป็นการโกหกใส่ท่านอย่างชัดแจ้ง เพราะความจริงแล้วท่านอัลลามะฮฺ มุฮัมมัด บูคุบซะฮฺﷺได้กล่าวถึงหลักความเชื่อของท่านอัลฮาฟิซฺไว้เองว่า

فَهُوَ فِي تَوْحِيدِ الْأَسْمَاءِ وَالصِّفَاتِ، يَنْحُو نَحْوَ ابْنِ تَيْمِيَّةَ وَتَلَامِذَتِهِ، وَيُشِيدُ بِهِمْ، وَيُصَرِّحُ بِأَنَّ مَا هُمْ عَلَيْهِ مِنَ الْحَقِّ، وَأَنَّ مَا أَخْطَأُوا فِيهِ قَلِيلٌ، كَذَرَّةٍ بِالنِّسْبَةِ لِجَبَلٍ، عَلَى حَدِّ تَعْبِيرِهِ فِي كِتَابِهِ مِنْهُ إِلَيَّ، ثُمَّ هُوَ يُنَافِرُهُمْ وَيُخَالِفُهُمْ بِعِنَادٍ وَإِصْرَارٍ فِي تَوْحِيدَيِ الرُّبُوبِيَّةِ وَالْإِلَهِيَّةِ، وَالْعِبَادَةِ، وَالْقَصْدِ.

“ฉะนั้นในเรื่องเตาฮีดอัลอัซมาอ์วัศศิฟาต (การมอบความเป็นหนึ่งในด้านของพระนามและคุณลักษณะแก่พระองค์อัลลอฮฺ) **เขา (อัลฮาฟิซฺ อะฮฺมัด อัลฆุมารีย์) ดำเนินตามแนวทางของอิบนุตัยมียะฮฺและบรรดาศิษย์ของท่าน** และอัลฆุมารีย์ได้ยกย่องสรรเสริญพวกเขาและประกาศชัดว่าสิ่งที่พวกเขายึดมั่นนั้นเป็นสัจธรรม และสิ่งที่พวกเขาผิดพลาดในประเด็นนี้ก็มีเพียงเล็กน้อย เปรียบดังเม็ดฝุ่นเมื่อเทียบกับภูเขาตามสำนวนถ้อยคำของเขาที่ระบุไว้ในหนังสือที่เขาเขียนส่งมาถึงข้าพเจ้า แต่ถัดจากประเด็นนี้ไป เขา (อัลฆุมารีย์) กลับแสดงการขัดแย้งและสวนทางคัดค้านพวกเขาอย่างดื้อรั้นและแน่วแน่ (คัดค้านอิบนุตัยมียะฮฺและเหล่าสานุศิษย์) ภายในหมวดของเตาฮีดทั้งสองคืออัรรุบูบียะฮฺ (การมอบความเป็นหนึ่งแก่อัลลอฮฺในด้านความเป็นพระเจ้าผู้ทรงสร้างและบันดาล) และอัลอุลูฮียะฮฺ (การมอบความ

เป็นหนึ่งแก่อัลลอฮฺในด้านการเคารพกราบไหว้) และ (รวมถึง) อัลอิบาดะฮฺ (การเคารพบูชา) และเรื่องอัลก็อศดฺ (การมุ่งหมายสู่พระเจ้า)”[279]

ข้อเขียนข้างต้นของท่านอัลลามะฮฺ มุฮัมมัด บูคุบซะฮฺﷺได้ยืนยันไว้ว่า

1) ในหมวดพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮฺﷻแล้ว ท่านอัลฮาฟิซฺมีความเชื่อในแบบเดียวกันกับท่านชัยคุลอิสลามอิบนุตัยมียะฮฺและเหล่าลูกศิษย์
2) อัลฮาฟิซฺมีความเชื่อที่ค้านกับท่านอิบนุตัยมียะฮฺและเหล่าสานุศิษย์ในหมวดของเตาฮีดอัรรุบูบียะฮฺ (โดยเฉพาะในเรื่องกะรอมะฮฺของเหล่าวะลีย์) และเตาฮีดอัลอุลูฮียะฮ์ (โดยเฉพาะในเรื่องของอัลกุบู้รและอัตตะวัซซุล)

ฉะนั้นที่ “น้องลินแห่งลุ่มน้ำโยเดีย” อ้างว่าท่านอัลฮาฟิซฺ อัลฆุมารีย์มีอะกีดะฮฺ “อัตตัฟวีฎ” และโยนข้อสรุปนี้กลับไปหาท่านชัยคฺบูคุบซะฮฺﷺจึงถือเป็นการอ้างเท็จอย่างชัดเจน เพราะท่านอัลฮาฟิซฺ อัลฆุมารีย์ได้ระบุถึงความศรัทธาของท่านอย่างชัดเจนว่า

أنه سبحانه على عرشه بذاته.

“พระองค์อัลลอฮฺﷻทรงอยู่เหนือบัลลังก์ของพระองค์ด้วยซาต (ตัวตน) ของพระองค์เอง”

คนที่ยืนยันคุณลักษณะของพระเจ้าด้วยสำนวนเช่นนี้ ย่อมไม่มีทางสังกัดความเชื่อในสายอัตตัฟวีฎแน่นอน มากไปกว่านี้ตัวท่านอัลฮาฟิซฺ อัลฆุมารีย์เองยังตำหนิการตัฟวีฎไว้อีกด้วย ความว่า

فَكُلُّ مَنْ ادعى التفويض وَقَالَ خِلَاف هذا فَهُوَ مُشَبِّهٌ وَمَا حَمَلَهُمْ عَلَى ذَلِكَ إِلَّا التشبيه الْقَائِمِ فِي أذهانهم.

“**ดังนั้นทุกคนที่อ้างการตัฟวีฎขึ้น**และพูดต่างออกไปจากสิ่งนี้ (ต่างไปจากอะกีดะฮฺที่ท่านได้กล่าวไปวรรคก่อนหน้านี้-ผู้แปล) เขาคือมุชับบิฮฺ (ผู้เปรียบพระเจ้าให้คล้ายสิ่งถูกสร้าง)

---

[279] อะฮฺมัด บินอัศศิดดี้ก อัลฆุมารีย์ อัลฮะซะนีย์, *สัมมุลอะซาอิเราะฮฺวัลมุตะกัลลิมีนวัลฟะลาซิฟะฮฺ ลิชชัยคฺอะฮฺมัดบินอัศศิดดี้กอัลฆุมารีย์อัลฮะซะนีย์ (มัจมูอฺมินบะอฺฎิกุตุบิฮิ)*, หน้า 6, คำนิยมโดยชัยคฺบูคุบซะฮฺ

และไม่มีสิ่งใดที่ทำให้พวกเขาดำรงอยู่บนสิ่งนั้นไปได้หรอก นอกจากการเทียบเคียง (อัตตัชบีฮฺ) อันฝังอยู่ในความคิดของพวกเขา”[280]

ความจริงแล้ว อะกีดะฮฺ “อัตตัฟวีฎ” เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยคนอื่นมักสรุปให้ท่านอัลฮาฟิซฺอย่างคลาดเคลื่อนเอาเองและยังเกิดจากการเข้าใจข้อความบางจุดในตำราของท่านผิดไป ทั้งที่อัลฆุมารีย์ได้ยืนยันไว้อย่างชัดเจนแล้วว่า “อัตตัฟวีฎ” ที่ท่านให้การยอมรับนั้นหมายถึง

و تفويض علم حقيقتها إلى الله تعالى.

“และการตัฟวีฎ (การมอบหมาย) **การล่วงรู้ในสภาวะแท้จริง**ของคุณลักษณะแห่งพระเจ้ากลับคืนไปสู่พระองค์อัลลอฮฺﷻ”[281]

คำพูดของอัลฆุมารีย์ข้างต้นแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า “อัตตัฟวีฎ” ที่ท่านยอมรับหมายถึงการมอบหมายความรู้ในมิติของสภาวะความเป็นไปที่แท้จริงในด้านของคุณลักษณะประการต่าง ๆ กลับคืนไปหาพระเจ้า ซึ่งมันก็เป็นจุดยืนที่ตรงกันกับ “อัตตัฟวีฎ” ที่ผู้รู้ของฝ่ายอัซซะละฟียะฮฺยึดถือกันอยู่ ฉะนั้นในทัศนะของข้าฯ แล้ว การสรุปไปว่าอัลฆุมารีย์มีความเข้าใจในเรื่อง “อัตตัฟวีฎ” สอดคล้องกับฉบับของสำนักอัลเกาะรียะฮฺ จึงไม่มีน้ำหนักพอเทียบเท่ากับข้อเขียนของท่านอัลฮาฟิซฺเองและยังขัดแย้งกับข้อสรุปของศิษย์เอกอย่างท่านอัลลามะฮฺ มุฮัมมัด บูคุบซะฮฺ﵀อีกด้วย

น่าแปลกสำหรับ “น้องลินแห่งลุ่มน้ำโยเดีย” ที่ชอบสร้างวาทกรรมเท็จออกมาในทำนองว่า อะกีดะฮฺของซะลัฟต้องเข้าใจผ่าน “สายตา” ของท่านอัลบัยฮะกีย์, อันนะวะวีย์, อิบนุฮะญัร, อัซซุยูฏีย์ ﵏ แต่อะกีดะฮฺของอัลฮาฟิซฺ อัลฆุมารีย์ “น้องลินแห่งลุ่มน้ำโยเดีย” กลับไม่ยอมเข้าใจผ่านลูกศิษย์คนสนิทอย่างอัลลามะฮฺ บูคุบซะฮฺ﵀และอัลมุฮัดดิษ อับดุลลอฮฺ อัตตะลีดีย์﵀! นี่คือความสับสนและย้อนแย้งในตัวของ “น้องลินแห่งลุ่มน้ำโยเดีย”

---

[280] อะฮฺมัด บินอัศศิดดี๊ก อัลฆุมารีย์ อัลฮะซะนีย์, *สัมมุลอะชาอิเราะฮฺวัลมุตะกัลลิมีนวัลฟะลาซิฟะฮฺ ลิชชัยคฺอะฮฺมัดบินอัศศิดดี๊กอัลฆุมารีย์อัลฮะซะนีย์ (มัจมูอฺมินบะอฺฎิกุตุบิฮิ)*, หน้า 83.

[281] อะฮฺมัด บินอัศศิดดี๊ก อัลฆุมารีย์ อัลฮะซะนีย์, *สัมมุลอะชาอิเราะฮฺวัลมุตะกัลลิมีนวัลฟะลาซิฟะฮฺ ลิชชัยคฺอะฮฺมัดบินอัศศิดดี๊กอัลฆุมารีย์อัลฮะซะนีย์ (มัจมูอฺมินบะอฺฎิกุตุบิฮิ)*, หน้า 135.

ในส่วนประเด็นอื่นที่ท่านอัลฮาฟิซฺได้ตำหนิท่านอิบนุตัยมียะฮฺ ﷺ ไป ข้าฯ ได้ชี้แจงไว้หมดแล้วในข้อเขียนก่อนหน้านี้ภายใต้หัวข้อ "ครบรอบวันก่อตั้งมหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร" หน้ากระดาษส่วนนี้ ข้าฯ ขอสรุปประเด็นนี้เพียงแค่ว่าในบั้นปลายชีวิตของท่านอัลฮาฟิซฺ อันนากิด อะฮฺมัด อัลฆุมารีย์ นั้น ตัวท่านได้เปลี่ยนท่าทีที่เคยมีต่อท่านอิบนุตัยมียะฮฺไปแล้ว ดังเห็นได้จากข้อเขียนในช่วงท้ายชีวิตที่หันมายกย่องตำราของท่านชัยคุลอิสลามอิบนุตัยมียะฮฺ และสั่งใช้ให้นักศึกษาศาสนาอ่านตำราของท่านอิบนุตัยมียะฮฺอีกด้วย!